

En de winnaars zijn...

De genomineerden voor de
SER-Scriptieprijs 2008

En de winnaars zijn...

De genomineerden voor de
SER-Scriptieprijs 2008

Inhoud

3

Alexander Rinnooy Kan
Voorwoord

4

Daan Spoormans
Ondernemingsraad moet enquêterecht krijgen

6

Sytske Besemer
Geen verband tussen enkele dagen
kinderopvang en agressie

8

Raphie Hayat
Snelle groei Nederlandse handel met
China door onze handelsaard

10

Maike Schroers
Interne organisatie middelgroot bedrijf
aangepast op basis van een scriptie

12

De Jury

Voorwoord

Voor de toekomst van Nederland is talent van cruciaal belang. Een sterke kenniseconomie vraagt erom alle beschikbare, individuele talenten – jong en oud – maximaal te ontwikkelen en maatschappelijk in te zetten. Daarbij gaat het niet alleen om technische of communicatieve, maar ook om creatieve, artistieke, sociale, sportieve en andere talenten. Jong talent vormt zich tijdens de school- en studiejaren. Velen beschouwen deze jaren als bepalend voor de maatschappelijke loopbaan van jonge mensen. Uit ervaring weten we dat deze jaren vooral richtinggevend zijn. Ze kunnen ook de basis vormen voor uiteindelijk een geheel andere maatschappelijke ontwikkeling. Talent steekt namelijk altijd de kop op!

De SER hecht zeer aan talentontwikkeling. Graag levert de raad hieraan ook zelf een actieve bijdrage. Talent ontwikkelt zich als het wordt uitgedaagd. Mede om die reden is de SER-Scriptieprijs in het leven geroepen. Welke student gebruikt zijn talent om ons nieuwe inzichten te verschaffen in sociaal-economische vraagstukken?

De SER-Scriptieprijs bevordert op deze manier de kennisuitwisseling tussen de SER en talentvolle studenten. De SER krijgt een beeld van de sociaal-economische onderwerpen waarmee studierend Nederland zich bezighoudt. Tegelijkertijd biedt de prijs ons een uitgelezen kans om het werk en de kennis van de SER via onze scriptieservice op universiteiten en hogescholen onder de aandacht te brengen.

Het hoge aantal inzendingen voor de prijs doet vermoeden dat we in onze opzet goed geslaagd zijn! De jury was aangenaam verrast door het niveau en de onderwerpkeuze van de inzendingen. We hebben ze beoordeeld op originaliteit, beleidsrelevantie, analytisch niveau en leesbaarheid. Het is met veel genoegen dat ik in deze brochure de genomineerden voor de SER-Scriptieprijs 2008 aan u voorstel. Vier getalenteerde studenten met vier interessante en lezenswaardige scripties: talent dat klaar staat om een bijdrage te leveren aan onze maatschappij.

*Alexander Rinnooy Kan,
voorzitter Sociaal-Economische Raad*

Ondernemingsraad moet enquêterecht krijgen

Daan Spoormans: malen in bed over alle argumenten.

Daan Spoormans (24), Nederlands Recht (2002 - 2007, afstudeerrichting: privaatrecht), Rijksuniversiteit Groningen, deed vijf en een halve maand over zijn scriptie 'De toegang van de werknemer tot het enquêterecht', cijfer: 9. Sinds januari 2008 advocaat-stagiair op het gebied van ondernemings- en arbeidsrecht in Den Haag.

De scriptie

“Het enquêterecht is een rechtsmiddel, waarmee grote invloed kan worden uitgeoefend op het ondernemingsbeleid”, zegt Daan Spoormans. “Wanneer de in de wet genoemde betrokkenen menen dat een onderneming onjuist beleid voert, kunnen zij de Ondernemingskamer verzoeken een onderzoek te gelasten of voorzieningen op te leggen, bijvoorbeeld ontslag van bestuurders.” In zijn scriptie stelde hij de vraag centraal of werknemers in de huidige regeling voldoende toegang hebben tot dit enquêterecht. Zijn conclusie luidt dat dit niet het geval is.

Nu kunnen drie partijen om een enquête verzoeken: aandeelhouders met meer dan 10 procent van de aandelen, vakbonden en de Advocaat-Generaal (A-G) van het Gerechtshof Amsterdam. “De belangen van de werknemers zouden in principe door de laatste twee behartigd kunnen worden. Zij maken echter onvoldoende gebruik van dit wapen: 99 procent van de enquêteverzoeken komt van de aandeelhouders.”

Vakbonden en de A-G hebben hun redenen hiervoor. Zo zien de vakbonden meer in actiemiddelen, beschikken ze vaak over weinig informatie over het ondernemingsbeleid en menen ze dat de werknemersbelangen al door de ondernemingsraden behartigd worden, stelde Spoormans vast. “De A-G maakt slechts zeer sporadisch gebruik van dit recht, hoofdzakelijk vanwege het zeer restrictieve beleid van het College van Procureurs-Generaal bij het OM.” Hij vindt daarom dat ook de ondernemingsraden enquêterecht moeten krijgen om de werknemers betere toegang te geven tot dit middel. Veel argumenten om dit niet te doen zijn volgens hem inmiddels grotendeels achterhaald.

Het proces

“Ik moest vanuit het niets op zoek. Dat was heel lastig”, zegt Daan Spoormans. Hij had zijn vakken al afgerond en was op

reis geweest, toen hij op zoek ging naar een scriptie-onderwerp. “Het duurde een maand. Als je nog colleges volgt, kun je inspiratie opdoen, of kun je meteen een docent aanspreken.”

Toen hij las over het enquêterecht, vroeg hij zich af of de ondernemingsraad (or) dit recht heeft. “Een week later sprak ik op een banenbeurs een advocaat. Hij wist dat de or dit niet heeft. Het onderwerp was een goede keuze, want het werd gaandeweg actueler, vanwege de ABN AMRO-zaak en de adviesaanvraag aan de SER over Evenwichtig ondernemingsbestuur.”

Zijn begeleider was aan het promoveren op het enquêterecht. “Ik kende hem wel van een hoorcollege handelsrecht, maar niet persoonlijk. Het klikte. We konden goed pingpongen met gedachten.” Halverwege informeerde Spoormans bij hem welk cijfer hij zou krijgen, als hij op deze manier verder ging. “Ik ben ambitieus, dus ik wilde weten of ik het goed aanpakte. Mijn begeleider gaf toen aan dat het tussen een 8,5 en 9 zou worden.”

De gemiddelde scriptie in Groningen is 30 pagina’s en eigenlijk geldt er een maximum van 35 pagina’s, toch telt zijn scriptie 71 pagina’s tekst. “Mijn begeleider vond dat prima, omdat de kwaliteit van wat ik schreef hoog was.” Wel vroeg Spoormans zich soms af, of er ooit nog een eind aan zou komen. “Ik had mezelf twee maanden collegegeld kunnen besparen, maar ik wilde het niet afraffelen. Ik ben heel makkelijk door mijn studie gefietst. Met de scriptie wilde ik een stuk fabriceren om trots op te zijn.”

Hij interviewde de Advocaat-Generaal van het Gerechtshof in Amsterdam telefonisch en stelde vragenlijsten op voor de vakbonden. “Eerst werd ik redelijk van het kastje naar de muur gestuurd. Uiteindelijk reageerden twee van de drie grote bonden. Bij het CNV liep het mis: degene die me zou terugbellen deed dat steeds niet.”

Hij twijfelde op zeker moment over de positie die hij wilde innemen. “Ik heb overwogen om de SER te volgen in zijn conclusie, maar heb toch geconcludeerd dat een wetwijziging nodig is. ’s Avonds in bed heb ik wel eens liggen malen, waarbij alle argumenten voor en tegen door mijn hoofd gingen.”

Hij stuurde zijn scriptie naar de SER, een maand voor die hierover advies zou uitbrengen, en naar de FNV, de Unie en enkele kleinere vakbonden. “De FNV stuurde me een mail, waarin ze me vroegen om daar te solliciteren. Erg leuk natuurlijk, maar toen had ik mijn baan als advocaatstagiair al.”

Geen verband tussen enkele dagen kinderopvang en agressie

Sytske Besemer: Engelse begeleider las de toegestuurde teksten niet.

Sytske Besemer (26) studeerde psychologie (2001 - 2006) en criminologie (2003 - 2007). Ze deed psychologie en haar bachelor criminologie in Leiden en haar master criminologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Ze deed zes maanden over haar scriptie, 'The relationship between the quantity of non-parental child care, family factors and children's aggression', cijfer: 8,5. Nu is ze onderzoeker aan de VU (onderwerp: kinderen van gedetineerde moeders).

De scriptie

“Kinderen die vijf dagen per week of meer niet door de ouders worden verzorgd, tonen meer agressie”, zegt Sytske Besemer. Ze heeft in haar scriptie onderzocht of er een relatie is tussen kinderopvang en agressie bij zevenjarige kinderen. De mate van agressie werd beoordeeld door hun leraren. Ze bestudeerde hiertoe de gegevens in een databestand van meer dan duizend kinderen in Zürich, Zwitserland. “Toch kan ik niet zeggen dat meerdaagse opvang agressie veroorzaakt. Misschien zijn agressieve kinderen lastiger voor hun ouders, waardoor zij vaker kiezen voor opvang.”

Opvallende uitkomst van haar onderzoek is dat alleen recente opvang van invloed blijkt op de mate van agressie. Opvang in de eerste twee levensjaren bleek daarop niet van invloed. Dit is in tegenspraak met wat verwacht kan worden op grond van gangbare ideeën over veilige hechting.

Een andere verrassing: de relatie tussen opvang en agressie bleek sterker voor meisjes dan voor jongens. “Hoe dat komt, zou verder onderzocht moeten worden”, zegt Besemer. Geslacht is de sterkste indicatie voor directe lichamelijke agressie, zoals slaan en schoppen. Dat komt meer voor bij jongens. Besemer vond ook een verband tussen etniciteit en indirecte relationele agressie, zoals roddelen en manipuleren. “Kinderen van moeders uit Brazilië en Noord-Afrika vertonen de meeste indirecte én directe agressie, terwijl kinderen van moeders uit Sri Lanka de minste agressie vertonen. Dit is waarschijnlijk een cultuurkwestie, maar dit valt buiten het onderwerp van mijn scriptie.”

Het proces

“Ik werd gewoon in het diepe gegooid”, zegt Sytske Besemer. Ze schreef haar scriptie criminologie in Cambridge, want de

opleiding criminologie daar is gerenommeerd en ze wilde nog graag een half jaar naar het buitenland.

Voor psychologie schreef ze eerder een scriptie over het doorgeven van agressie van generatie op generatie. Haar begeleider aldaar, prof. Catrien Bijleveld, begeleidde op afstand ook haar scriptie aan de VU. Zij kende mensen in Cambridge, onder wie Besemers Engelse begeleider.

“De begeleiding daar viel wat tegen, daar had ik meer van verwacht. Mijn begeleider is een goede onderzoeker, maar als ik een afspraak had met hem, had hij de teksten die ik had toegestuurd vaak niet gelezen.” Bovendien vond hij alles leuk wat Besemer voorstelde en had hij steeds suggesties over wat ze nog meer kon uitzoeken, zodat het onderzoek te omvangrijk dreigde te worden. “Ik sprak een meisje dat dezelfde ervaring met hem had. Ze adviseerde me om zelf duidelijke keuzes te maken en het onderwerp in te perken. Anders zou het meer een promotieonderzoek worden.”

De eerste drie maanden was ze heel breed bezig. Toen ze haar onderwerp eenmaal beperkte, schreef ze de scriptie snel: in drie maanden. “Ik ben perfectionistisch en heb hard gewerkt, maar heb er wel altijd leuke dingen naast gedaan, zoals sporten en Cambridge en omgeving verkennen. Om tijd voor ontspanning over te houden, hield ik kantoortijden aan.”

Op momenten dat ze vastzat, had ze wel graag een tip gekregen van haar begeleider. “Maar ik ben ook een beetje te trots om dat te vragen. En als ik zelf na lang puzzelen een oplossing had gevonden, voelde dat ook echt als een doorbraak die ik zelf bereikt had.”

Haar Nederlandse begeleidster was lovend over het eindresultaat. “Ze zei dat het er niet uitzag als het onderzoek van een scriptiestudent, maar van een ervaren onderzoeker. Volgens haar mocht ik wel wat arroganter zijn in mijn schrijfstijl.” Ook haar Engelse begeleider was heel tevreden, maar hij had nog steeds allerlei suggesties over wat ze anders had kunnen doen. “Dat had ik liever tijdens het proces willen horen dan erna.”

Ze werkt nu als onderzoeker aan de VU en interviewt gedetineerde moeders, hun kinderen en de verzorgers van de kinderen. “Erg leuk, want voor mijn scripties maakte ik gebruik van bestaande databestanden.” Meteen na haar afstuderen heeft ze al twee maanden onderzoek gedaan in Cambridge. Inmiddels is ze er aangenomen om te promoveren. “Ik kan daar samenwerken met een hoogleraar met een grote naam in de criminologie, prof. David Farrington. Maar anders dan in Nederland moet je daar collegegeld betalen als je gaat promoveren. Ik heb binnenkort een gesprek over een beurs.”

Snelle groei Nederlandse handel met China door onze handelsaard

Raphie Hayat (26), Economie, Vrije Universiteit Amsterdam, deed zeven maanden over zijn scriptie 'Dutch Offshoring to and Trade with China: A Quantitative Analysis', cijfer: 9. Hayat werkt nu bij KPMG, bij het onderdeel dat overnames begeleidt.

Raphie Hayat: geen writer's block, maar doorwerken tot in de late uren.

De scriptie

Hayat verklaart in zijn scriptie de groeiende handel tussen Nederland en China. Die groeide harder dan de handel tussen China en de rest van de wereld en zelfs harder dan de handel van China met zijn belangrijkste handelspartners. Dit is volgens Hayat maar voor een klein deel te danken aan algemene economische effecten als de standaardgroei van de economie, belastingverlaging en verlaging van transportkosten. Nederland is succesvol omdat het 'offshoring' omarmt. Nederland is bereid productie te verplaatsen naar andere landen vanwege de lagere kosten. "Als wij merken dat bijvoorbeeld fietsonderdelen goedkoper elders kunnen worden gemaakt, hevelen we dat onderdeel gewoon over. We zijn van oudsher een handelsland. Nederland begrijpt een andere cultuur sneller en maakt ook eerder contact."

Ook is ons land door zijn gunstige ligging een belangrijke distributieschakel in Europa. "De wederuitvoer draagt ook bij aan de sterke groei van de handelsbetrekkingen. De Rotterdamse haven speelt hierin een belangrijke rol."

Het proces

Hayat schreef voor zijn bachelor een scriptie over outsourcing. Zijn antenne stond al in die richting toen het debat over massale verplaatsing van productie naar China losbarstte. Eén plus één is twee, en een onderwerp voor zijn afstudeerscriptie was geboren.

Een writer's block kende Hayat niet in de zeven maanden die hij aan de scriptie werkte. Natuurlijk stakte de productie wel eens, maar dat deed hem niet wanhopen. Integendeel. "Sommige hypothesen klopten niet. Dan moest ik op zoek naar literatuur om mijn veronderstellingen bij te stellen en wél te laten slagen. Dat vond ik erg interessant om te doen. Je merkt dan niet eens dat de tijd verstrijkt. Ik werkte geregeld tot heel laat in de avond door, ook in de weekends."

Motivatieproblemen waren Hayat vreemd. Hoe meer hij over zijn onderwerp te weten kwam, hoe leuker het voor hem werd.

“In het begin denk je: ‘vervelend, het klopt niet’, maar als je dan doorgaat, wordt het toch erg interessant. ‘Hé, misschien komt het hierdoor.’ En dan ga je wat meer brainstormen en nadenken. “

Hayat heeft een heel belangrijke tip voor studenten die ook een klinkende scriptie willen schrijven. “Je krijgt altijd te maken met tegenslag. En hoe eerder je tegenslag krijgt, hoe hoger de berg wordt waar je tegenop ziet. Dan moet je doorzetten. Maar het kan soms ook helpen een beetje gas terug te nemen en creatief na te denken hoe een probleem op te lossen.”

Hayat zelf had moeite met dataproblemen en met het definiëren van de centrale vraag van de scriptie. “Maar voor deze problemen moeten altijd oplossingen zijn, en die zijn er ook.”

Over de begeleiding is Hayat erg te spreken. “Ik zocht niet veel contact. Maar als ik mijn begeleider nodig had, was hij er met goede aanwijzingen. Daar heb ik veel aan gehad. Ook van andere mensen heb ik goede suggesties gehad.”

Hayat schreef nog een scriptie, over islamitische aandelen, ‘An Empirical Assessment of Islamic Equity Fund Returns’. Voor deze scriptie over zogeheten halal-aandelen kreeg hij een 8. Ook een resultaat om trots op te zijn. “Ach, je doet iets en hoopt dat het goed is. Ik heb echt wel twijfels gekend. Maar als je dan erkenning krijgt, is dat hartstikke mooi. “

Hayat werkt nu bij de tak van KPMG die overnames begeleidt. “Ik heb daar gesolliciteerd omdat ik geïnspireerd werd door een docent die daar werkte. Een hele slimme vent. Bovendien ligt de financiële economie me wel.”

Interne organisatie middelgroot bedrijf aangepast op basis van een scriptie

Maïke Schroers: blij met vrijheid van het Nederlandse hbo.

Maïke Schroers (24) studeerde International Business and Management Studies (2003 – 2007) aan de Fontys Internationale Hogeschool Economie in Venlo. Ze deed zes maanden over haar scriptie ‘Improvement of the internal organisation of a midsized distributor’, cijfer: 9. Inmiddels doet ze de masteropleiding International Business aan de Universiteit Maastricht, met als specialisatie Organisation, Change Management and Consultancy. Daarnaast werkt ze twee dagen in de week als assistent op de internationale afdeling van het bedrijf waar haar scriptie over ging. Ze maakt daar marktanalyses.

De scriptie

Met het schrijven van haar scriptie maakte Maïke Schroers niet louter vrienden. Op grond van literatuurstudie en interviews met twintig medewerkers concludeerde ze dat er veel verbeteringen in het onderzochte bedrijf aan te brengen waren. Het bedrijf was in de loop der jaren gegroeid en opende dochtervestigingen in enkele Europese landen. De oude interne organisatiestructuur bleef echter bestaan. Vooral de managementstructuur van het bedrijf was te complex. “Het is een traditioneel bedrijf met vier verkoopafdelingen en evenzoveel leidinggevendenden. Die zaten alle vier in het managementteam. Omdat ze te lang onderling discussieerden, konden ze moeilijk tot besluitvorming komen. Mijn voorstel was om één salesmanager in het managementteam te plaatsen en de overigen verantwoordelijk voor hun afdeling te maken. De eigenaar van het bedrijf was het daarmee eens en voerde mijn voorstel in. Overigens zonder gedwongen ontslagen. Alles kon gerealiseerd worden door natuurlijk verloop en een carrièreswitch van een van de managers. Twee managers gingen met pensioen.”

Het proces

Maïke Schroers is als Duitse zeer te spreken over het Nederlandse hbo-onderwijs. Vooral de praktische component en het werken in teamverband spreekt haar aan. “Ik las in een Duitse krant over de open dag van de Fontys-opleiding International Business and Management Studies. De opleiding sprak me erg aan en Venlo is vlakbij. Samen met mijn vader ben ik ernaartoe

gegaan. Na de presentaties keken we elkaar en dachten hetzelfde: 'That's it! Een erg goed programma.'

Het eerste jaar van de studie kon Schroers in het Duits volgen. De daarop volgende jaren werd in het Engels gedoceerd. Geen probleem voor de Duitse, die na een jaar high school in Florida het Engels zeer goed beheerst.

Het schrijven van de scriptie ging Schroers vrij makkelijk af. Wel kostte het even wat moeite om de data te verzamelen. "Ik wilde zo'n twintig medewerkers spreken, waaronder mensen die bij de Poolse en Zwitserse takken van het bedrijf werkten. Het duurde dus wel even voor ik alle informatie verzameld had. Vervolgens ben ik de informatie gaan analyseren om daarna tot de kern van het probleem te komen. Toen ik die eenmaal had, ging het vrij snel."

Schroers is lovend over de haar geboden ruimte om op haar eigen manier de scriptie aan te pakken en de praktische inslag van het Nederlandse hbo-onderwijs. "Ik heb twee stages kunnen lopen. Dat was erg fijn. Ook de vrijheid bij het schrijven van de scriptie vond ik erg prettig. Natuurlijk waren er wel richtlijnen, maar ik kon op mijn eigen manier werken. Bovendien kreeg ik voldoende tijd. Dat is nu wel anders!"

Schroers studeert nu International Business aan de Universiteit Maastricht. Ze is bezig met het halen van haar master. "Ik werk daarnaast twee dagen in de week en moet binnen drie maanden mijn afstudeerscriptie afronden. Bovendien is het veel theoretischer dan mijn vorige scriptie. Het is dus erg hard aanpakken nu."

Toch, Schroers huilt niet mee met de wolven die vinden dat het hbo-onderwijs in Nederland achteruit is gegaan. "Ach, die discussie woedt ook in Duitsland. Maar daar is het onderwijs erg klassikaal. Ik ben het oneens met de stelling dat het niveau niet hoog genoeg is. In het Nederlandse hbo werk je in modules van acht weken in kleine teams en met veel autonomie. Dat vind ik heel waardevol."

De jury

De jury van de SER-Scriptieprijs 2008 bestaat uit:

- Alexander Rinnooy Kan (voorzitter) - Voorzitter SER
- Agnes Jongerius - Voorzitter FNV (tevens plv. voorzitter SER)
- Bernard Wientjes - Voorzitter VNO-NCW (tevens plv. voorzitter SER)

Colofon

Uitgave

Sociaal-Economische Raad
Afdeling Communicatie
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

Telefoon 070 - 3 499 647
Fax: 070 - 3 832 535
e-mail: communicatie@ser.nl
internet: www.ser.nl

© 2008, Sociaal-Economische Raad
Alle rechten voorbehouden

Tekst

Elke van Riel, Ton Bennink

Foto's

Christiaan Krouwels, Philip Driessen

Opmaak en drukwerk

Riccardo van der Does
Huisdrukkerij SER

En de winnaars zijn...

De afstudeerscriptie: voor de één is het een meesterproef om gretig je tanden in te zetten, voor de ander een ontzagwekkende berg die je slechts voetje voor voetje bedwingt. Wat er onderweg met de schrijvers gebeurt, blijft vaak binnenskamers. De zoektocht naar een geschikt onderwerp, het doorwerken van stapels literatuur en het schaven aan een tekst die steeds beter en beter wordt. De wanhoop, de vreugde, de lusten en de lasten: het gaat allemaal gepaard met emoties die doorgaans in stilte achter de laptop worden verwerkt.

In dit boekje vertellen de vier genomineerden voor de SER-Scriptieprijs 2008 over de periode in hun leven die in het teken stond van hun afstudeerscriptie, en natuurlijk over hun scriptie zelf.

De SER-Scriptieprijs 2008 mocht zich verheugen in een groot aantal inzendingen. Maar liefst 107 studenten aan het hoger onderwijs durfden het aan hun geesteskind aan de jury voor te leggen. Voor vier van hen leverde dat 500 euro op. De beide winnaars krijgen daarbovenop 1500 euro.

Uitgave:
Sociaal-Economische Raad
Afdeling Communicatie
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag
communicatie@ser.nl
www.ser.nl